

SAN 17nan - Awirilikalò - 1989

N° 206 - Dòròmè: 10

207

Kibaru

a bè bò kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kònò

KONOKO

NYE 2: KA BO MALI BALIKUKALAN BAARADA LA:

Kunnafo ni sòròlenw, KIBARU fè, balikukalan nafa n'a yiriwali kan Mali jamana kònò.

NYE 3: HADAMADENYAKOW ANI KENEYAKOW NI SOROKOW KUNNAFONIW

NYE 4 ANI NYE 5: HAKILIJAGABO KUMAW:

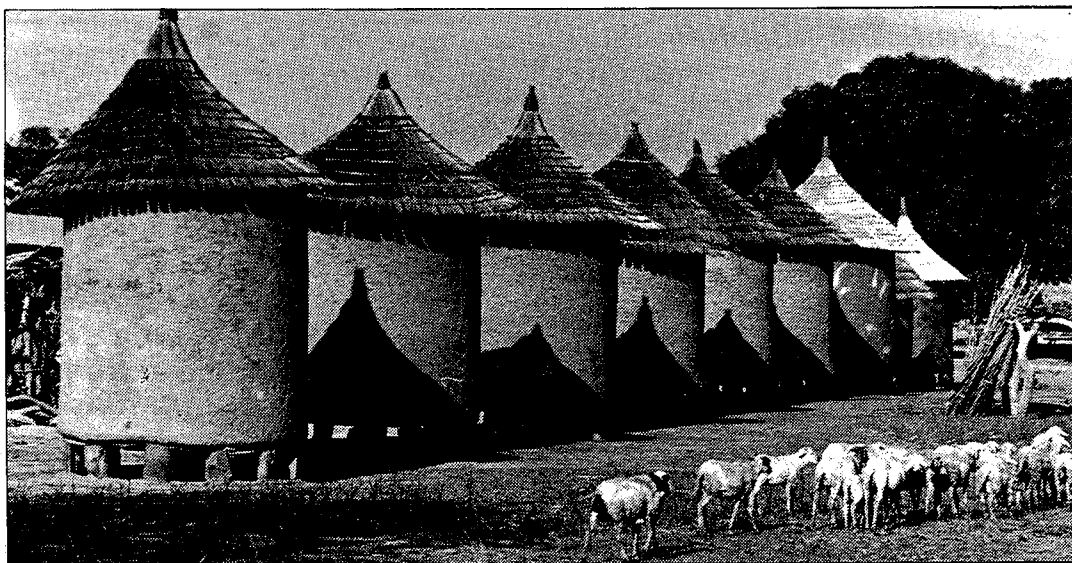
AN K'AN WASA DON MALI FENDILANNENW NA ANI KIBARU MISEN WEREW.

NYE 6: SEKO NI DONKO KENE

NYE 7 ANI NYE 8: KIBARU KANUBAGAW KUMA YORO:

Kalo o kalo nin kènè labilalen bè KIBARU kalanbagaw hakilinataw n'u ka kèwalew jirali kama.

AN K'AN WASA DON MALI FENDILANNENW NA

K'a ta san 1989, Zanwuyekalo tile 25 la fo ka t'a bila reburuyekalo laban na, Mali foroba Tònba «UDPM» nyèmògòbulon «BEC» mògòw ye kalo kelen kuntaala kè an wolokanw kalanni na.

O kalan kadara kònò, wele min bòra Mali foroba tònba nyèmògòbulon na, wele min kònò a nyininen don malidenw fè an k'an wasa don an yèrè ka dilannifènw na, a nyinina «BEC» balikukalandenw fè u k'u hakilijagabò o kòròfò in kan.

Mali foroba tònba nyèmògòbulon mògò minnu tun bè kalan in na, olu y'u hakilijagabò kòròfò in kan, min b'a nyini malidenw fè, an bèe k'an wasa don an yèrè ka dilannifènw na.

«BEC» kalanden dòw hakilinataw ye min ye kòròfò in kan olu bè sòrò nyè 4 ni nyè 5 la.

Ka bò Mali balikukalan baarada "DNAFLA" la

Mali Balikukalan baarada "DNAFLA" ka kunnafonilasela yamaruyalen min bè a ka ciyakèda kunnafoniw lase "KIBARU" ma, n'o ye Ibarahima KANTE ye, o ye min sòrò k'a di Kibaru kanubagaw n'a lafasabagaw ma nin kalo in na, balikukalan wale nafamaw kan, o filè aw kòrò' nin ye :

Yeelen kènè

Zanwuyekalo tile 25, san 1989 san na, kalan dò dabòra Mali fasojamà tògòlaso la. Kalan in kuntilenna ye bamanankan dònni ye, kalanjè ni sèbènni ni jate sira fè. Mali foroba Tònba nyèmògòbulon mògòw de ye kalan in kè, kalo kelen kuntagala kònò.

Kòròlen, an ka kanw kalanni tun ye cikèlaw ni baganmaralaw ka ko ye an ka dugumisènw kònò. Bi bi in na, tèmè kèra o la. Faso nyèmògòbaw y'u sen don a la, u caman ye kalan kè ka se ka bamanankan ni fulakan ni kòròbòròkan kalan k'u sèbèn. O bè mun jira ?

- Ko an ka jamana tè se ka yiriwa ni an ka kanw ma kalan, k'u dòn, k'u jòyòrò bonya;

- Ko nyèmògòw b'a fè Maliba in danbe ka segin a ma;

Ko an ka kan k'an wasa don an ka kanw na : an kana sòn an bènbaw ka so jòlenw ka bin.

Tònba nyèmògòbulon mògò minnu ye kalan kè, olu tògò filè nin ye: Jibirilu Jalo, Buye Sibi, Zenerali Amara Danfaga, Bayi Ag Muhamèdi, Janka Kaba Jakite, Nuhunzo Jara, Mònzòn Kèta, Dirisa Tarawele, Faginba Diko, Zenerali Filifèn Susòkò, Mohamèdi Talibe Sumare, Mmu Diko Masaran Konate, Amadu Dawuda Jalo.

Nyèmògòw kalanna, u ko bèe ka kalan o tuma, sigi t'a la tugun dè. Bèe k'i jija. An ka jamana ka nyètaa b'o de la.

Karamògò Musa Jaabi
Balikukalan baarada -
Bamakò

ka bò Sikaso

Nin ye kunnafoni ye k'a lase kibaru kanubagaw ma. Marisikalo tile 28 ni 29, 30, balikukalan karamògò kalan dò kèra Sikaso.

Karamògò ninnu tun ye «CAR» monitèrèw ye. Mògò min y'u kalan, o kèra Musa Sidibe ye, n'o ka baara nyèsinnen bè balikukalan ma, sènèkè minisiriso tògòdala mògò ka kalankèyòrò sèriwusida la (DNFAR).

Mace Dako min ye baarakèda in bolofara kuntigi ye Sikaso, o de y'a nyini kalan in ka kè. Kalandenw tun ye mògò 10 ye. U tògò n'u bòyòròw filè nin ye :

- 1 - Polèn Dako ka bò Mahu
- 2 - Masi Jara ka bò Sewu
- 3 - Bakari Dunbiya ka bò Fènkolo
- 4 - Otozawuga Sisuma ka bò Kalana
- 5 - Buba Dunbiya ka bò Zambilara
- 6 - Mamadu Gansore ka bò Bura
- 7 - Cèkura Sogoba ka bò Sikaso
- 8 - Adama Sanogo ka bò Sikaso
- 9 - Bakari Sanogo ka bò Sikaso
- 10 - Amadu Dunbiya ka bò Sikaso.

Kalan kuncèdon, Mace Dako ye laadilikan caman di kalandenw ma. Baliku-kalan jòyòrò ye min ye u ka baara la, a da sera o fana ma.

Kalanden dò ye «poyi» dò labèn karamògò ye. Kalan in kèra k'a nyè.

Kalandenw ni karamògò bèe nisòndiyara; o kèra şababu ye ka kalan nògòya bèe bolo.

Musa Sidibe
Gatigi denmisènw
Kalanyòròw la

bamanankan

bamanankan
siginiden lasamalenw
(voyelles longues)

aa.....baarakèla.....travailleur
ii.....amiina.....ainsi soit-il
uu.....kuuru.....en entier
ee.....seereya.....tèmoignage
èe.....bee.....tous
oo.....foori.....achever
òò.....mòonò.....étndre, détendre

Nunna siginidenw
(voyelles nasales)

an.....mankan.....bruit
in.....finfin.....charbon
en.....lakòliden.....élève
èn.....nèn.....langue
on.....nyoron.....nausée
òn.....nònsi.....caméléon
un.....nun.....nez

Nunna siginiden dafataw
(consonnes prénasalisées)

nb.....nbèndiya...jonissance
nf.....nfyè.....sorte de tubercule
ng.....ngòn.....cynocéphale
nk.....nkòni.....guitare
nt.....ntalen.....proverbe
np.....npogotigi...jeune fille
ns.....nsaban.....fruit sauvage acide
nc.....ncògi.....gésier
bajò.....couverture en laine
baji.....eau du fleuve
babèlè.....gravier
bala.....porc-épic
bananku.....manioc
basi.....couscous

kòori.....coton
kògò.....sel
kolon.....mortier
kii mèli.....évaluation
kisi.....sauver

maana.....récit
magan.....effort
mali.....hippopotame
malokini.....plat de riz
mèlèkè.....ange

Hadamadenyakow ani kènèya-kow ni sòròkòw

Sènè tè se ka taa waatiyè - lèma jateminè ko

Sènè kèkun fòlò ye dunkafa ye. Ka sòrò kè ni nafa ye, o-dènnen bè fèn damadòw la i n'a fò baaraw kè ko nyuman, wuli tumadòn ani waatiyèlèma jateminè fènw, an bè na kunnafoni dama minnu di yan, olu bè tali kè sènè ni waatiyèlèma jateminè fènw dènnen bè nyògònna cogo min-na.

Waati yèlèmacogo yòrò kelen na, o dènnen don lamini finyè yèrè yèlèmacogo la dugukolo kò kan, an ka jamana (Mali) kònò, jateminèw kèra k'a fò ko san tilalen bè waatiba fila ye ani waati dògòman fila ye. Waati ninnu bèe bè na ni yèlèmaye an ka jamana lamini finyè la min b'a ni tòw bò nyògòn na, i n'a fò finyè cicogo, funteni bòcogo, sanjiko.

Waati fòlò n'o ye tilema ye, san tè na o kònò, tile ka farin, finyè bè ci ni barika ye; funteni ka bon, waati fòlen in bè damine ni nènè ye ka funteni tugu o la.

Waati fila cè waatiw kuntaala ka surun, kelen ye kawula ye, ale bè na samiyè kòfè, waati ninnu funteni ka bon kòsèbè.

Waatiba filananye samiyè ye. Okònò, sanji bè na, sènè baaraw bè kè. Sanji nacogo tè kelen ye waatiw ni nyògòn cè, a san mana caya kojugu, sènèfènw bè tinyè, san mana dògòya kojugu fana, o man nyi sènèfènw ma. Sanji dògòya nana ni ja ye ka daminè san 1972 fo san 1985.

Ni san ma jamana sènèkèyòrò bèe labò, wali n'a ma samiyè waati bèe labò, sènèfènw tè nyè. San bè se ka na kònyuman foro dòw la ka sòrò a ma se kè-rèfèforow la. O kama, yòrò dòw sanko jate mana minè, o jateminè tè bè kèrè-fèyòrò tòw ma. O la sa, cikèbuguda bèe ka kan ka jateminè sanjiko la. O jateminè bè kè ni minèn ye o tògò ye ko sanjisumanan.

Sanjijateminè nafaw ka ca kòsèbè : k'a ta sènè la fo ka se kòw ni baw lafali ma. Kibaru nataw la, an na kunnafoni jònjònw d'aw ma sanji nafa ka kan ka nyèsin hadamadènw ka hèresòrsiraw ma cogo min na.

Dawuda Jara
Metewo baarada
Bamakò.

GALE - GALE

An ka jamana tè bi jamana ye. Jama-na min don, a dugukolo ye fèn caman ye, ka koba caman kè. Mali tè mògò ka dulokiba ye, wa a tèna k'o ye fana. Dònnikèla ka ca an ka jamana kònò, wa dònnya sugu bèe bè yan. An ka hadamadènya tè bi hadamadènya ye. A ka nyi, an k'an kòfilè an bènbaw ka kèwalew la, k'u sidòn, k'u cogo dòn. Su bè ko don o don, nka mògò tè fili i dayòrò ma. N'i filila dun ? kabako !

An ka jamana dònnikèlaw y'a jira ko sahelikungo tun tè kungo lankolon ye : sogo tun ka ca, jiri tun ka ca, ji tun bè na, hadamadènw tun sigilen bè yen.

Bi-bi, sahelikungo kèra cèncèn ta ye.

An ka jamana nyininikèlaw nan'a ye fana ko Manyanbugu (Bamakò kin dò don) ye yòrò kòròba ye. Bololabaara tun jiidilen bè yen kosèbè :baarakèminènw tun bè dilan ye. Nka o mèenna dèrè : san baa duuru (5.000) bè an ni o waati cè. An bènbaw tun bè fara lèsè k'a kè jele ye, k'a kè muru ye, k'a kè dingèsennan ye, k'a kè magonyèfèn wèrèw ye. Baara tun tè kè o minèn ninnu na manyanbugu dòn, minèn dilannen ninnu tun bè yèrèkè jamana fan caman na.

San baa duuru (san 5.000) tèmèna, nka halibi, o minèn kelen-kelen ma tinyè.

A dòw maralen bè an ka «mize» la Bamakò, kulubasira kan, warabafilèyòrò kèrèfè.

Manyanbugu kènè in bè caman fò an ka tariki kan, o de kama, kènè in dili mògòw ma u ka so jò a kan, o y'a tinyèni de ye. jama bèe ka nafa bè min na, o man kan ka kè mògò kelen ta ye.

An ka jè ka Manyanbugu kènè in lakana.

Musa Jaabi
Balikukalan karamògò
Balikukalan baarada la.

An ka yèlè dònin !

«N'bè n'nun kan !

Nin kèra walimusonyinina dò de ye. A ka muso cè taara dugu la. A nana muso in fè yen baro la.

Taama ma bò, cè seginna. A nan'i jò da la, ko muso ka da yèlèn. Kamalen ko : «e ! A kèra baara ye ! An b'a kè cogo di ?»

Muso ko :

«Don kalaka jukòrò. Ni dò kèra, i b'a fò : n'bè n'nun kan ! N'bè n'nun kan!».

Kamalen donna kalaka jukòrò. Muso ye da yèlè a cè ye. O ye tasale ta k'a bè selijita. Cè bè selijita la tuma min, kamalen y'i kanbò kalaka jukòrò : N'bè n'nun kan ! N'bè n'nun kan ! Muso ko : Ohòn ! i nana tuguni dè ! Subahana ! i ye n'cè dò in faga, i bè nin fana nòfè «.

Cè ko : Ne wa ? Ne kòni tè. Ne taara dèrè!

Faginba Diko

Tònba nyèmògòbulon.

Amadu Ganyi KANTE ye DIPRESCOM kunkòròta

«UDPM» SIGILI SAN 10 kumbèn hukumu kònò, pariti nyèmògòbulon «BEC» ye nkaniya nyuman kuraw ta ka nyèsin faso baarakèla nyumanw ma.

O misali dò ye jala dili ye baarakèlaw ma, minnu ma fasojobaara ni kowèrè lajè, n'u nyònna n'a ye u ka dinyèlatigè kuntaala bèe kònò.

O siratigè la, Mali wolokanw kunnafonisébènw ciyakèda «DIPRESCOM» baarakèlaw kunkòròtara, k'u nimisiwasa n'u ka kuntigi Amadu Ganyi KANTE sugandili ye Mali sodansow cèma, n'o ye jamana baarakèla nkanaw ye.

Mali kunnafonidi minisiriso tògò la, an bè dugawu kè anbalimakè Amadu Ganyi KANTE ye, min kèra kalamènè ye ka sira jira a kòmògòw la : Ala k'a bolo mèen a ka baara la; Ala ka dannaya to a kan, a ye min minèn fa ka ban.

Basiriki Ture.

seko ni dònko kènè

An ka denmisènya miiri

Jamanaw bè yen,
 Kèrènkèrènyanya la,
 Farafinna kònò
 Yòrò minnu na,
 Miirisuw
 Ni tunkaranke nyèsirannya
 Bangeramaaw hakili la
 Tunkaranke !
 Gènnifèn
 Tunkaranke !
 Jelimangoyatigi
 Hali ni kun b'o la
 Sòròko ni hadamadenyako,
 Siratigè la.
 Cogo di jè saniyalenw,
 cèko bènnew,
 Bè se ka sinsi,
 Siginyògòn jamanaw
 Ani jamana janw cè,
 Ni «bandunanna» kèra sariya ye ?
 O kòrò masurun filè
 Don bani,
 Fagaba dòw
 Pankurun jiginyòrò bulon kònò,
 A sugo jugu bè da i la.
 Kòfè, lasigidenso dòw kònò
 A ciyakèda baarakèlaw,
 Ka nyèkumun ni yèrèdiyabò
 Bè jawuli bagi bò i fari la
 Farafinna tògò kòrò ?
 Mun na nin kècogo in
 Kasòrò «O.U.A.» kònò,
 Jèkulu wèrèw kònò
 Nin jamanaw bè fòkonyuman
 K'u dalagèsè ye.
 A jamanaw denw bè sugandi,
 Ka kè nyèmògòw ye, yòrò la
 Ni hadamadenyanya jòsensariyaw bè
 sègèsègè?
 Mògò bè se ka sariya,
 Sègèsègè wa
I yèrè tè min dòn,
 I bè i nun fiyè min na,
 Ko kònni dan b'i yèrè ye
 Ko finikisèya dān b'i yèrè ye
 Ko sòròko dan b'i yèrè ye ?
 O de y'a to,
 Sanu ka jira a dònbage la
 Hadamadenyanya jòsensariyaw ko,
 Hakilisabalilenya,

Dannaya,
 An ka kan ka nyògòn naani
 An ka kolonsoya kònò;
 Ka jèkawale ni nyògondafa,
 Gese da,
 Ka miirisuw kèlè
 Bi, sègèsègèli hakilina
 Ka mènè balawu !
 Sini, jòkonyuman kogow,
 Ka wuli yirititi !
 Ka waati,
 Jugu lakika,
 Kèlè : Ja, bana,
 Kunfinya, fitinèw, kòngò
 An ka fara
 denmisènya kiritigè ma.
 Yebalifò,
 Sònkolon danyògònna
 Jagoya laadilibaga
 Seku Anta Diyòpu
 (Ala ka hinè a la)
 Y'o misali dò ye
 Ka d'a ka cèsiri
 Ni baara kan
 Hadamadenyako, sòròko
 Seko ni dònko
 Sabatili konyuman
 kènè kan.

Mohamèdi Kònè
 Lakòlikaramògò
 L.P.K.

NSIIRIN

Nin kèra shènin ani shèkilinin
 ye, k'u bè taa dugu la; U taara. Shèki-
 li-nin ye jiri dò ye. A ko k'a bè yèlèn o
 bala. A y'i kòlòkòlòkò, a binna k'a ci;
 shènin yèlèla, ka yèlè, binnin y'o kanti-
 gè.

Binnin yèlèla, ka yèlè, tasuma y'o
 jeni; tasuma yèlèla ka yèlè, ji y'o faga;
 ji yèlèla ka yèlè, sogo y'o min; sogo
 yèlèla, ka yèlè, donsokè y'o faga;
 donsokè yèlèla, ka yèlè, Masa Ala y'o
 faga.

N'balimaw, nin kòrò ye mun ye ?

Fatu Nyangi
 fangabulon na
 Bamakò.

Ntalenw

- Nyè jigintan tè sunògò
- Jigi ka fisa fa ye
- Ntòn kun tè ci a nyè kò
- Ni numu ma jogin kosèbè, a tè baara
nyuman kè.
- Ba ye bo kè, a ma bo kè, tanègè bè
mènè
- Jiri mèenna ji la cogo o cogo, a tè kè
bama ye.
- Sòn t'i pan a den ka nkunuma

Ntèntènw

- N'taara n'buranna na, n'y'a sòrò u bèe
b'u sen kelen kan.
- Tu kòrò ba gere jan
- Nturanin terejugu y'a nunjuru cana
- Kunba ?
- Hun !
- So bilenba b'a ka se bilenba kònò

Buye Sibi, Amadu Dawuda Jalo
 Tònba nyèmògòbulon

KOBA

- Ni wulila i b'i sigi
  - Ni y'i sigi i bè wuli
  - Ha ! nin ye koba ye
  - Anw tè se ka sigi
  - Anw tè se ka jò
  - Nin ye koba ye
  - Fèntigiw bè kule
  - Faantanw bè kule
  - Dinyè gèlèyara
  - Anw tè sabali
  - Anw t'a lajè !
  - Anw t'an miiri
  - Nin gèlèya bòra min ?
  - Nin gèlèya ye mun ye ?
  - Balo gèlèya ?
  - Kalan gèlèya ?
  - Sòrò gèlèya
  - Nin gèlèya ye jòn nò ye ?
  - Baarakèbaliw nò don
  - Kalankèbaliw nò don
  - Yurukuyuruku mògòw nò don.
  - Aw tè sabali !
  - Aw t'a lajè
  - Aw t'aw miiri
- Aminata Jara.

kibaru kanubagaw kuma yòrò

Fitiriwaleya

Nin kèra filanin dòw ye : fòlò tògò ko kotinyè, tò kelen tògò ko konyè. U wulila k'u bè t'u yaala dinyè kònò. U ye sira minè. U sera musokòrònin dò ma, o bè k'a ka malo binw bò. U ye muso in fo . U y'a fò a ye ko : kabini anw bòra an ka dugu la, anw ma dumunikè, wa kòngò b'an na. Muso in ko : a'ye n kònò yan, n bè taa dumuni nyini ka na.

Muso taalen, kotinyè ko konyè ma : an tè malo ninnu bò k'u fili ? Konyè ko : e ! an kan'o kè dè ! Kotinyè ko : an b'a kè. U ye muso in ka malo bèe bò, k'a fili, ka taa sanni k'o na.

U taara se sènekèla dò ma O fana tun ye muso ye den fila tun b'o bolo; o k'u ma : aw tè tilen n fè yan ka n denw naani ? u sòn'n'o ma. O muso ye nkèerèrè caman soli, k'u k'o jeni k'a d'a denw ma.

Kotinyè y'i kanto tugun : an ka den ninnu jeni k'u di nkèerènw ma ? konyè ko : n'an ye nin denw faga an bè t'o la dè. Kotinyè y'i kanto : n'b'u faga sisan. A ye denw faga, k'u jeni, k'i kanbò muso in ma : heyi muso ! i denw fagara wa anw taara. U bolila ka taa.

U taara se dugu dò ma. O dugu cèkòròbaw tun bè dólòmin na bananba dò kòrò. U yèlèna k'u sigi o banan sanfè; nka olu ma bò u yèlèntuma kalamu olu b'u ka dólòmin na waati min na, kotinyè ko : an tè sugunè kè cèkòròbaw ka dólò finyèn kònò ? Konyè ko : an kan'o kè dè ! n'an y'o kè, u b'an faga yan, a ko, hali ne ma sòn, n'b'a kè. A ye sugunè kè, olu ka dólò la. Cèkòròba dòw ko banangomi don; k'u to sòsòli la, a y'a bo kè dólò la tuguni. U taara numukè cè 7 nòfè, k'olu ka n'u ka banan jutigè, ko fèn dò b'a sanfè.

Olu nana, k'a tigèli daminé; n'u ye banan tigè, a bintò mana se, basaba dò bè sanfè o bè kule, o tigèdaw bè kala nyògòn na. Kotinyè ko : an ka basa in minè k'a di bilakorow ma ? Konyè ko : n'an ye basa in minè k'a di bilakorow ma, ni banan binna n'an ye, an bè sa dè

! a ko : wa n'b'a minè k'a d'u ma. A ye basa minè k'a di bilakorow ma. Jiri in bèna bin waati min, jènèntuban dò nana kotinyè sigi a kaman kelen kan, ka konyè sigi a kaman kelen kan, ka pan n'u ye. U sera yòròjan sankolo la, kotinyè ko : an tè jènèntuban in kaman kari, k'an bin dugu ma? Konyè ko: an kana u kari, n'an y'u kari, an bèe bè sa yan. A sigilen bè kaman min kan, a y'o kari, k'i pan, ka konyè fana ta kari, u bèe binna k'u faga.

U suw dalen, nsirakògòmanin dò yaalatò nana s'u ma. O ko : wuyi ! maanu walan ! nin ye dò denw salen ye dè ! ni bimògòw ka fitiriwaleya tè, n'tun na ninnu lawuli, a ye boci konyè nunkòrò, o wulila. O y'i kanto : i kana nin dò in lawuli dè ! n'o tè, a b'i faga.

Nsirakògòma ko : n'ye fitiriwaleya min fò, o kèra sa dè ! o tuma na, n y'e min wuli, e ka fisa a ye wa ? A ye boci kotinyè nunkòrò, o y'i kanto : ee ! tiso, payinta jènèntuban su ani nsirakògòmanin. A ye nsirakògòma faga k'a fò ko konyè ka taa tasuma ta so ka na. O ma sòn a yèrè taara tasuma ta, ka na jènèntuban ni nsirakògòma jeni k'u dun.

N'balimaw, ko Ala tè mògò sentigè k'i bolotigè, n'a m'i tèmènsira jira i la; sabu Ala ye ko bèe tigi ye. U sigilen bè tuma min na, Ala y'a to a ka sebaaya la, ka mògò fila in layèlèn sanfè, k'u kè samiyèfè san mankan bòbaga ye. Ni san kulula samiyè fè, kunkan fila don : dògòmanin ani kumbaba. Dògòmanin ye konyè ye. Pèrènkamba ye kotinyè ye; o de bè pèrèn ka jigin fènw kan. N'i ye kabapèrèn jigintò ye fèn o fèn kan, o b'a sòrò konyè y'a deli ka dèse a la; sabu kabini u denmisènnama fo ka na se u yèlènni ma sanfè, kotinyè ma konyè ka dejilikan si mèn, wa halibi a t'a bèe mèn.

Nb'a nyini aw fè, a'ka nin baro in da kibaru kanubagaw n'a lafasabagaw tulo kan.

N tè se ka n ka kuma kuncè ni n ma foli lase balikukalankuntigiw ni

kibaru taw ma, i n'a fò Berehima Dunbiya ni Amadu Ganyi Kante n'u baarakènyògònw, k'a d'u ka cèsiri n'u ka timinandiya kan, sabu anw n'u jèra ka balikukalan hakili nyuman sinsi an ka jamana kònò, fo k'an ka cikèbuguda mògòw bèe bò kufinya dibi la.

Kèrènkèrènyè la, n ka foli bè pariti ni gòfèrènama ye, ani Mali kelenya tònba «UDPM» nyèmògò fòlò Zenerali Musa Tarawele.

Adama Kulubali
«CAR» Sirakòròla
(Kulukòrò)

NSIIRIN

Nin kèra sonsannin ani kungokònò sogow ye. U bèe bènn'a kan, k'u bèna nyògòndankè forontomò dunnina, ko mògò si kan'a fò «sii».

Waraba y'a daminé; o ye foronto dònin dun, o y'a fò «sii». O bòr'a la. Suruku y'i madon; o ye dò dun, o fana y'a fò «sii». O bòr'a la.

Sama nana, o y'a fò «sii», o fana bòr'a la.

Kungokònò fènw bèe y'a fò ko «sii». Olu si ma se ka forontomò caman dun. A nana se sonsan ma. O y'a dunnidaminè tuma min na, a y'i kanto :

- Kòrò wara ko «sii» hali ne t'a fò «sii».
- Kòrò suruku ko «sii» hali ne t'a fò «sii».
- Kòrò sama fana ko «sii» hali ne t'a fò «sii».

Sonsan y'i t'o la ka forontomò bèe dun, ka tila k'a fò kungokònò fènw ma, k'u bèe y'a fò ko «sii» hali ale m'a fò ko «sii».

Jara muso
kajatu SANOGO
Bamakò kura

kibaru kanubagaw kuma yòrò

Nanbara Zankè

Dugu in kònò, kuma in tun juguyara dakònògèsè ye mògòw bolo. Kuma in tun kèra ntaalen ye, sirajugula mògòw bèe tun bè min dòn, n'a tun b'u da hali u sunògòbagatò. Kuma in tun barika bonya kòsòn, hali sirajugula denyèrè-ninw bèe tun da bè bò n'ale de ye. Zankè bara ye dankun ye. Ni mògò min taatò ma dan a la, i segintò bè dan a la». Aa, nin kuma in donna sirajugulakaw la dè. O dun kun n'a kòrò bè nyògòn fè de, barisa dinyè ye tògò karabaso ye. A nyuman n'a juguman, ni min ye min karaba, o de bè k'o ka danbe ye. Zankè y'a ta karaba, a y'a sòrò, a taara i da, dugujè ni dugufin cè i ko nkèrèmasa, k'a to a kò.

Don dò la, Zankè ba banana. Bana juguyara, bana bè ka tèmè juguya fè. Zankè kelen de dòn b'a ba bolo den na. Zankè ye furatigiw sègèrè n'a ba bana-baatò ye. Olu ko Zankè ma ko : cè, i ba ka bana in bè taa n'a ye n'i ma nturafin kelen, nturajè kelen ani nturabilen kelen sònkun joliw nyagami nyògòn na k'o d'a ma sanni tile saba cè.

Ee !, daga wulila Zankè bolo, sonkala ma ye ! Donokòrò kelen t'e mògò min bolo, a sòròcogo t'i bolo, k'e ka ntura saba k'i ba ka bana fura ye, o bè kè cogo di sa ? A fò banabaatò t'i fèrè a ka saya ma o rò sa dè !.

Zankè y'a ba ta ka t'a bil'a nòna so kònò, ka wuli k'ijò a sen kan. Ay'i kunsin dugu masa bara la. A kunbò yòrò min na, o ka dalasigiw girinna k'i kanto a ma ko : e cènin o, e bilakojuguden in, e bè na mun nyini yan ? e faantanden o, e bèna mun nyini masakè bara, i kò di sisan i kana i ka nyani mugu dò funfun an kan !

Zankè y'i kanto u ma ko : aw dalasigiw, ne nakun bè dè. N'aw ma ne kofò masakè ye, a tèn bè dè ! Aw k'a dòn ko ne sugcra fèn na surò, fèn min ka gèlèn. N'o sugo o dun ma nyènyini dè, an bololankolon bè to masakèko la sanni bi kò tile duuru cè dè. Awa ne ye n kò di

Zankè y'i kòsegin yòrò min na, dalasigiw ka kuntigi y'i pan, ka boli ka se a ma. O se a ma, o ko a ma ko : cè, e dun b'i kòsegin mun na ? e m'a fò ko kuma b'i da k'a fò dugu masa ye wa ? Zankè

y'o jaabi ko : èe, ne y'o fò kè. Kuma bè n da fo kuma barikama. Nka aw m'a fò ko ne ka n'kò di wa ? O ko a ma ko : e bè kuma dalasigiden ninnu fè wa ? Zankè y'a jaabi ko : ne bè kuma u fè dè barisa u ka baara de don.

O ye Zankè deli, k'a deli, k'a deli, Zankè ma sòn. Zankè y'i bò k'i bin duguma ka kasi, k'i kanto ko : èe maanu walasi. Nin nyògòn dimi bè ? ka n ka nyuman sara n bolo juguman na, mun de ye ne bila nin na sa ? A filè : surò n sugora ko saraka dò bè yen, ni masakè m'o bò, a ka masaya tò ye tile tan ye. O saraka dun, ne dònpe de b'o dòn. N nana o fòli kama, aw bè n ka nyani ni n ka faantanya fò k'a don n tulo la. èe maanu walasi....

O kuma fòtò ni masakè ka baramusoden dò tèmèntò bèna. O girinna ka don du kònò. Masakè girinna ka bò. U ye ko bèe kè, Zankè ma sòn. Masakè kònònafililen de y'i kanto o la sa ko : Ayiwa zankè, dalasigi mògò naani minnu y'i dògoya, n y'olu d'i ma to n'a nasòngò ye. Don i ka n kunkanko fò n ye. Nb'i deli.

Zankè donn'o de la, k'i kanto masakè ma ko : n fa masa, n ba masa, e ka masaya tè mògò bolo. Ala de ye a di i ma. Mògò tè se i la, awa mògò tè se fana ka masaya in bò i bolo. Ala de bè se i la, awa Ala de bè se fana k'a bò i bolo. Ala dun ko n ye sugo la surò ko : Zankè, t'a fò masakè ye ko : Ale yèrè far'a nònabilaw kan., u si kana sòn juma seli ma u ka mara kònò. N'o kèrè u b'u ka masaya diya bò, barisa ne tèn'a bòsi u la.

Kabini o don, Zankè kèra dugumògò magotigi bèe ka sègèrè mògò ye. Kabini o don fò bi, seli ma kè jumadon na sirajugula mara la bilen. Awa Zankè taara dalasigi mògò naani falen ntura saba la k'a ba ka bana basi n'olu ye.

Tumani Yalamu Sidibe
Bamakò.

Sarakabò

Dènba ye doma kògòlen ye. Tinyè-masa don fana. A ka dugu sarakalase don. Walanta o walanta kalanden caman bè taá saraka bò a fè.

Nyinan, a ye Makan ka saraka bò alamisa don dò sògòma. Sarakafèn tun ye warasagajigi dò ye. Sarakalase waati, Dènba y'a ka kongoro fugula bò k'o bir'a kèrèfè. A ye sabaraw bò. Nsorodukòki n'a kulusi tun b'a la.

A sorsorilen y'a bolo mònòbò ka buguri fusufusu, ka sòrò ka tiiri dòw ntaanantaana o yòrò la. Warasagajigi dara o tiiriw kan k'a nyèsin tilebin ma, Makan k'a bolow da a kan.

Dènba y'a daminè ko : «San mèlèkè, dugu mèlèkè (sinyè saba); jinè sigi, mògò sigi (sinyè saba); jitungu Bala, Bala sabali, Bala kununbali, Nònkòn forokòrò, forokòrò Kajo, kekete Mamuru, fununfunun Faduba filanin Babu, Jonkalan juba; tinyèmasa min bè yan, o tògò bè yan, tinyèmasa min tè yan, o tògò bè yan. Makan bòra ni mun ye ? A bòra ni warasagajigi ye, ko k'a ka mògòya saraka ye. Ne ser'o fòko la minè saraka ! ne ma s'o fòko la, minè saraka !

Jiri dò bè kungo kònò ko si, o tògò tè si, o tògò mògòya si kuntaajan, Ala m'o dir'i ma; jiri dò bè kungo kònò ko sunsun, o tògò tè sunsun, o tògò mògòya sinsi konyuman, Ala m'o dir'i ma; jègè dò bè ji la ko manògò, o tògò tè manògò, o tògò mògòya manògòsili.

Ala k'i kis'o ma; Ne ser'o fòko la, minè saraka ! ne ma s'o fòko la, minè saraka ! kalan nyètaa suw ni kolokòròw, k'o nògòya i ye Makan !

Dènba ye saga faga k'a joli bòn tinyèdenw kan. A tilala k'a furu nyaga dò bò k'o arafo, k'o ka kè sèbèn ye k'a bila Makan fari la.

Simeyòn Samakè
Lakòlikaramògò
Masala (Kulukòrò)